

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 glid. 50 kr., za pol leta 1 glid. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenščina pri c. kr. vojski.

I. Država ima svoje pravice nasproti ljudstvu, katera v njej živijo in ljudstva so dolžna jih izpolnjevati, sicer trpi država pa tudi ljudstva škodo, katere sta si krivi le sami: država in ljudstva. To je resnica in zoper njo ni ugovora, ali vpraša se lahko: doklej ima država pravico nasproti svojim ljudstvu? Ako si država svoji pravice, katerih nima, tedaj ne veže ljudstva nič, da jih ji izpolnjuje, ali tudi na robe je tako: ljudstva ne smejo državi odreči pokorščine v rečeh, do katerih ima ona pravico.

Ostanimo dnes pri vojaki! Država ima pravico do njih in vsa ljudstva v državi ne smejo njej odreči stvari, ki se tičejo vojaštva, dokler ne prestopi meje ter ne terja več, kakor ima pravico. Naša država ima več raznovrstnih in raznojezičnih ljudstev in če kje, pri vojaštvu je treba, da ima vse eno lice. Tega mi ne tajimo, toda naša država terja za to »eno lice« tudi eden jezik — nemščino. Mi ne preiskujemo, je-li že taka potreba pri vojaki za nemščino in pustimo, da je za celo vojaštvo ta potreba, ali zoper to ugovarjamo, da je taka potreba tudi pri posameznih delih c. kr. vojaštva. Pri teh se nam dozdeva, da imajo tudi posamezna ljudstva besedo ter smejo terjati od države, da se ozira na njih sinove, na razne jezike, ki jih ti govorijo in nje torej uvrščuje v taka krдела, v katerih lahko doslužijo svoja leta, ne da se jim zato dela krivica s tujim, neznanim jezikom, da-si za to ravno ni nobene potrebe.

V novem času se država tudi ozira na to, ali kolikor se vidi, ne s posebno srečo. Naši štajarski vojaki služijo iz večine pri c. kr. pešpolku št. 47 in 87. Pri zadnjem so vojaki skorej sami slov. sinovi, ne pa več pri polku št. 47. Pri tem je že veliko Nemcev in v njem se poriva slovenščina že izza mize, za dveri: častnikom ni več treba znati slovenščine in kako se potem godi

slov. kmečkim sinovom, to si lahko potem človek misli! Enako in še huje se godi njim pri koroškem polku št. 7. Pri tem je c. kr. vojaško oblastvo popolnem te misli, da v njem ni treba častnikom znati slovenski in se šteje le-ta polk lahko do cela v vrsto »nemških polkov. Zoper to pa se ugovarja od strani slov. poslancev in kakor se kaže, z vso pravico, da-si doslej še skoro brez uspeha. Ali vojaški kruh je trd in če se vojaku s topim nožem reže, še je s tem trši in top nož je slov. vojaku, posebno iz početka, tuj jezik, v katerem se mu »vtepava« vojaška služba. Resnica, osamljen in ves tuj, pravi slov. poslanec V. Pfeifer, v delegaciji dne 15. junija, mora se čutiti slov. novinec, kedar ga pokličejo iz domače vasi, iz domače hiše v vojake, ako se uvrsti v krdelo, v katerem ne sliši več materinščine ter se njegov jezik prezira in zaničuje, po vrhu pa še trpi zavoljo svoje materinščine marsikaj neprijetnosti. More-li on se potem navdušiti za svojo službo? Pač lahko se mu stoji po domu ter ga žene bolj od službe, kakor pa va-njo. Krdelo bi v njem dobilo morebiti izvrstnega vojaka, tako pa dobi le otožnega, nezadovoljnega moža, ki misli le na to, kedaj mu preide čas in vedno šteje dneve, kolikor še jih naj prebije v vojaški suknji! More-li on imeti zaupanje, ljubezen do načelnikov svojih, ki so njemu tuji in mu ostanejo tuji, dokler ne znajo z njim govoriti, da jih on lahko razume?

Nasprotniki naši, naši učitelji.

Naša stara tetka v Gradci, »Tagespost« je prinesla me dne pod naslovom: »Nationales aus Kärnten«, neko žalostinko nemškutarskega »Jeremije«, v kateri ta veliki prerok jadikuje nad razvalinami nemškutarskega Jeruzalema na Koroškem, zroč jih v svojem duhu! Članekarja žalostinke najhujše jezi, da zadnji »Parteitag« v Celovci ni obrodil nikakega sadu ter ošteva svoje somišljenike, vrle nemškutarje koroške, zakaj da bolj go-

rečene izpolnjujejo sklepov unega preimenitnega (?) zbora. Revez daje s tem sam in nehoté jasen dokaz, da nemškutarjem koroškim že teče voda v grlo ter jim bo sčasom tam odklenalo popolnoma; ob enem pa daje tudi najboljše spričalo rodoljubom koroškim za njih plodono in neutrudljivo delovanje v prid narodnega napredka.

Take tožbe in žalostinke naših nasprotnikov morajo z veseljem napolniti srce slehernega domo- in rodoljuba, kajti one so živejši dokaz, da Slovenci ustajajo, kakor vsi še tako učeni in temeljiti dokazi od strani naših prijateljev. Tudi meni je srce igralo v prsih veselja, ko sem bral une vrstice, zlasti ko sem na koncu »žalostinke« našel za nas Slovence preimeniten nauk. Člankar namreč pozivlje svoje somišljenike na krepko in nevtrudljivo delo za razširjanje nemštva ter piše: »Nasprotniki dajo nam izgledov, kako naj delujemo, bogato izbiro. Treba nam je samo, da jih posnemljemo«.

Tedaj Slovenci pozor! Nasprotniki dajejo nam zgledov, kako imamo ravnati, na izbiro. Treba jih le posnemati. Na delo torej, rodoljubi slovenski! Izgledujemo se nad našimi nasprotniki; oni snujejo »Parteitage«, mi snujemo bralna in druga narodna društva in njih zборе in narodne vselice, govorimo pri teh na srce priprostemu ljudstvu in podučujemo ga, da bodo naši nasprotniki enake žalostinke pisali tudi o nas Spodnjih Štajarcih, kjer razmere niso mnogo boljše, kakor na Koroškem, ker tudi našim nemškutarjem že teče voda v grlo, ker tudi oni že snujejo »Parteitag« v Celji, kateremu želimo da bi njim še manj koristil, kakor koroški! Dalje širijo in podpirajo nasprotniki svoj šulverein, mi podpirajmo našo obče koristno družbo sv. Cirila in Metoda, snujmo njene podružnice, darujmo na oltar domovine radovoljno vsak svoj dar, kolikor kdo premore! Dobili smo nove krone. Slovenci, darujmo vsak prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda, ali bližnji dijaški kuhinji, bližnjemu bralnemu društvu itd. in tako bodemo, kakor pravi sinovi matere Slave, vsak po svojej moči delovali v prid svete in pravične stvari slovenske, da se vresničijo besede slavnega našega pesnika, ki pravi:

Slovenija, ne bojte se, rešena je,
Junaško dosegla namembe bo vse.
Opadnika kljub je ne moti.
Le včasih osrte je jej arda kipi,
Iz čiste da matere smet se rodi.

In tako smetivca zarotuje potem več, kakor s polno pravico:

Ti svojo nemarno si tujcu prodal,
Pod mizo njegovo boš trohice bral,
Podnožnica, votli nemškutar!

A. S.

Cerkvene zadeve.

Sveta birma v Ribnici.

Dostikrat sem že zastavil pero, ali danes se mi ono upira. Opisati mi je takšno slovesnost, takšen praznik, da skoraj ne vem, kako začeti; opisati obiskovanje mil. knezoškofa in birmovanje v Ribnici. To je bil praznik za vse, ki so se ga udeležili tako slovesen, da bo njega spomin neminljiv.

Poglejmo najprej pripravo za vreden sprejem ljubljenejšega višjega pastirja. Dvajset slavlolokov, eden lepši od drugega, pozdravljalo je s primernimi napisi mil. knezoškofa, celo pot ob cesti, kjer so se peljali, kakor posebno v vasi. Tukaj je bilo vse, kakor v najlepšem drevo-redu. Štirje do 14 seznejev visoki mlaji pozdravljali so s krasnimi zastavami visokega gosta že od daleč. Ko pa pridemo v vas, vidimo vse, kakor začarano. Gotovo nad pet sto mlajev, povitih z vencii, krasilo je vas in cesto, slavo-

loki pa čedalje bolj umetno narejeni in okinčani. Vse to je pripravilo pridno in pobožno ljudstvo, ne da mu je kdo ukazoval, samega veselja, da svojega ljubega knezoškofa vidi in dostojno počasti.

Dne 5. junija okoli pol seste ure zvečer pripeljejo se mil. knezoškof k nam. Na griču, od koder se vidi v vas, pozdravljaj je krasen slavlolok visokega gosta kaj priprosto pa pristrčno: Bodite pozdravljeni, knezoškof, na visokih planinah! Nad napisom so z venci bile lepo spletene začetne črke M N, pod njimi pa je visel krasen venec. Vse to je milostljivemu knezoškofu jako dopalo, da so pohvalili pričujoče ljudstvo, ko so zraven ga blagoslavljali. Pri drugem slavloloku v vasi pa je čakala obilna množica ljudstva, šolska mladina, gg. učitelji, zastopniki obeh občin, vsem na čelu pa č. g. župnik z nekaj gg. tovarišev Mogočen strel in pa zvonjenje naznanilo je nam, da se bližajo toliko željno pričakovani višji pastir in ko dospejo k nam, pozdravijo jih pristrčno č. g. župnik in prosijo blagoslova. Nato predstavijo ostale, katerim ljubeznivi nadpastir vsem v roko sežejo in z vsakim kaj pogovorijo. Potem se podamo vsi v cerkev, kjer je po sv. blagoslovu bilo izpraševanje otrok. Vrlo dobro so ti odgovarjali, da so jih škof konečno lepo pohvalili.

Zdaj bode pa za danes konec, misli si kdo, ali se moti. Ljudje niso veliko odhajali domu, temuč so še le prihajali, ker so nekaj pričakovali. Ko se zmračí, glej, kakšen prizor! Kakor na neko višje povelje, v hipu je vsa ves razsvetljena, pred župnišče pa prikoraka truma z bakljami v rokah, da je bilo vse v ognju. Sedaj pa se oglasi močen moški zbor s prekrasno pesmijo: Domo-vina, mili kraj in »Zvon«. Čudno, še le pred jedno uro so se nekateri pevci zbrali, ali kako so se uvrstili in prepevali, da nihče ni mogel prehvaliti! Mil. gospoda knezoškofa je to tako razveselilo, da so pevce izredno pohvalili. Hvala Vam, vrli g. vodja Korže in tovariši, za ves trud, da ste našega višjega pastirja tako lepo počastili!

Ko se prvo veselje nekoliko poleže, pogledjmo malo dalje. Kaj pa to? Celi Janževirrh in okolica je, kakor ognjeno morje pred nami. Tu je v ravnej vrsti brez števila lučic, tam ste iz njih umetno napravljeni črki M N, zopet drugje mogočni kresovi. V sredi med njimi pa glej prekrasen žareč križ z vencem ovit, da je bil enako žarečej monštranci. To je bil prizor nepopisljiv, ki je mil. knezoškofa jako ganil, da so se sredi obilne množice ljudij čudili, rekoč, da kaj takega še niso videli, pa tudi nikoli ne bodo pozabili. Hvala tudi Vam vrli Št. Janževčani, ki ste sicer vedno pridni, tudi sedaj pravi čas bili na svojem mestu svojega škofa počastiti. (Konec prih.)

Romarski vlak na Sv. Višarje letos dne 3. julija t. j. ponedeljek iz Maribora ob 6. uri in 25 min., Vuhreda 7. uri 50 m., Spod. Dravberga 8. uri 27. m. Prihod na Sv. Višarje od Trbiža okoli 4. ure zvečer v procesiji. Sv. opravila na Višarjah bodo, kakor na velike praznike. Cene za vožnjo so znižane in listki se dobijo pri mnogih poštah in župnijskih uradih. Eden listek velja 14 dni nazaj. V Mariboru jih prodaja M. Berdajs. Kdor je lansko leto bil na Sv. Višarjah z našim romarskim vlakom, gotovo bo zopet letos želel iti.

Gospodarske stvari.

Državni trsovní nasadi v Halozah.

V krajni občini Zavrče in k nji pripadajoči katastralni občini Hrastovec najdena je trsna uš leta 1886.